

دوست و برادر بزرگوار جناب عرفان رازی یکی از گفتار های سید جمال الدین افغانی را در فیسبوک با دوستان شریک شده بودند و من هم آنرا در صفحه خود شریک شدم. نقل قول از سید افغانی چنین است «هر چه در یک جامعه تعصبات قومی و مذهبی شدید تر باشد آن جامعه از سعادت و آبادی بی بهره تر خواهد بود». بعد ازینکه من این نقل قول را شریک شدم و تا حال که این مضمون را می نویسم نزدیک به دو صد نفر آنرا «لایک» کرده اند ، یکی دو تن از قوم پرستان غیر پشتون به ضدیت به قوم پشتون «کامنت» نوشتند غافل ازینکه ضدیت به یک قوم از نگاه اسلام گناه محسوب می شود و به ذات خود یک عمل فاشیستی است. از نگاه انتروپولوژی همه مردم افغانستان قوم پرست هستند نه یک قوم خاص. از نگاه اتنولوژی مخالفت به یک قوم ، زبان ، مذهب و نژاد همه غیر مدنی و غیر اخلاقی است . درین جای شک نیست که قدرت های سیاسی که توسط ایده قوم گرایی به وجود آمده اند در مقابل دیگر اقوام جفا کرده اند و آنها به همین منظور به وجود آمده اند تا قوم خود را برتری بخشند و اما فراموش نباید کرد که یک عده زیاد در نظام های قوم گرایی هستند که همیشه برای حفظ منافع خود با قوم گرایان همکاری میکنند و در موارد مختلف خود را خاموش گرفته اند . و این همکاری به گروه قوم گرا زیاد تر امکان استثمار در کشور ها را فراهم کرده است . برای روشن ساختن اذهان عامه لازم دیدم تا روحیه قوم پرستی را از نگاه پشتر شناسی تشریح کنم

قوم پرستی یا تریبلیزم یک روحیه است و در ضدیت با مدنیت قرار میگیرد. یعنی کسی که قوم پرست است یک شخص مدنی ، با اخلاق و عادل نیست. فارمول محور قوم پرستی ت به طاقت سه است. یعنی تعصب ، تنگ نظری و تبعیض . دین مبین اسلام هر سه را محکوم می کند. ریشه تریبلیزم یا قوم پرستی اتنو سنتریزم است. شخص اتنوسنتریک همیشه فکر می کند که همه فرهنگ او از دیگران بهتر است: نژاد او ، زبان او ، فرهنگ او ، غذای او ، غیرت و شهامت او ، مذهب او ، همه و همه از دیگر اقوام جهان بهتر است و این روحیه نه تنها سبب می شود تا یک شخص متعصب بار آید در عین زمان این تعصب او را بر می انگیزد تا عقاید و فرهنگ خود را به دیگران تحمیل کند. آنانیکه در استثمار قرار می گیرند در حالت دفاعی قرار میگیرند و این دفاع به حد می رسد که خود فاشیست می شوند و از راه مدنیت و عدالت خارج می شوند. یعنی از نگاه انتروپولوژی اوئیکه قربانی استثمار است خود استثمار گر میشود. شخص قومی چنان در تعصب قومی غرق است که این درک را ندارد که خداوند همه اقوام را آفریده است و شامخ ترین قوم و یا مردم نزد خداوند با تقوی ترین است نه اینکه قوم و نژاد و زبان و مذهب او باشد. پیشوای اسلام درین زمینه می گوید که عرب به عجم برتری ندارد به جز از تقوی

قوم پرستان قوم پرستی را تنها به زبان و نژاد خلاصه می کنند در حالیکه قوم پرستی یک روحیه سایکولوژیک است و ابعاد مختلف دارد و فوق العاده تباه کن است زیرا اساس اینکه انسان یک موجود آزاد خلق شده است و یک موجود خود اراده است ، زیر شعاع قرار میدهد. حالا ابعاد مختلف آنرا خدمت شما تشریح می کنیم

آنانیکه روحیه قومی دارند دیگران را از خود پایین تر می بینند و این باعث حسادت و حتی انتقام می شود . اسلام هر دو حسادت و انتقام را نهی می کند

آنانیکه روحیه قومی دارند زنان را از خود پایین تر میدانند و در ارتکاب این گناه مردمان مذهبی به خاطر تفسیر غلط قرآن در قوم پرستی درجه یک هستند
مردمان قومی و قبایلی چون به آزادی بیان و کلام اعتقاد ندارند وقتی که شما به خاطر عدالت اجتماعی و تساوی حقوق صحبت می کنید مانند این است که در خانه زنبور سنگ زده آید. آنها آرزو ندارند که حقیقت را بشنوند . بهترین مثال این موضوع قضیه فلسطین است. اگر شما به طرفداری عدالت در مورد قضیه فلسطین در آمریکا صحبت کنید شدید محکوم می شوید

مردمان قومی زن را ملکیت خود میدانند و دوست ندارند اسم زن شان در حضور دیگران گرفته شود. در کشور های پیشرفته حتی نام خانوادگی زن را تغییر میدهند و به نام خود می کنند. در کشور های پسمانده اگر میخواهید که به امن زندگی کنید اسم همسراش را پسران نکنید

چون مردمان قومی اعتماد به نفس ندارند پس اخلاق ضعیف دارند. زود دیگران را متهم می کنند حتی همسر خود را متهم به رابطه به یک مرد دیگر میکند اگر خلاف توقعات او عمل کند

مردان که روحیه قومی دارند چون به اصل آزادی انسان اعتقاد ندارند، زنان خود را کنترل میکنند. تحصیل دانشگاهی نقشی درین مورد ندارد
مردمان قومی به دو دسته مختلف تقسیم شده اند : سیکولر و مذهبی. آنانیکه سیکولر هستند قدرت طلب و مخالف دین هستند. چون مخالف دین هستند به برادری و برابری و مساوات اعتقاد ندارند. آنانیکه مذهبی هستند ، دین را به منافع قومی خود تحلیل کرده اند و قوم پرستی را زیر لوای دین دامن میزنند. وهابی های عربستان بهترین مثال قوم پرستان مذهبی است که ناسیونالیزم عرب را به نام دین و سنت پیامبر تبلیغ میکند و از همین لحاظ موفق شده اند تا یک عده نادان را جلب کنند. طور مثال آنانیکه وهابی شده اند ، به نام سنت پیامبر لباس های دراز زیاد تر به رنگ سفید می پوشند در حالیکه لباس در دین همان است که ستر عورت کند و فخر فروشی در آن نباشد و بس. به هر حال قوم پرست منافع قوم را بالا تر از دین می داند
مردمان با روحیه قومی انتقام جو هستند. یکی از دلایل که طالبان در جنگ هستند روحیه انتقامجویانه شان است

مردمان که روحیه قومی و قبایلی دارند در وقت نکاح به دختر خود اجازه نه میدهند تا در عقد حضور داشته باشد در حالیکه بی بی فاطمه زهرا دختر گرامی پیشوای اسلام در عقد خود حضور داشت

مردمان که روحیه قومی دارند مخصوصاً مذهبیهون یهود و نصارای را کافر خطاب میکنند در حالیکه قرآن ایشان را اهل کتاب خوانده است

یک روحیه دیگر قومی آن است که یک نفر با یک شخص مشکل پیدا میکند، همه خانواده با او قطع رابطه می کنند. همچنان اگر شما به مخالفت فکری قوم گرایان مطلبی را بگویید و یا بنویسید همه طرفداران قوم با شما قطع رابطه می کنند زیرا در قوم گرایی عدالت مطرح نیست. قوم گرا به آزادی عقل ، تفکر، آزادی انسان ، کرامت انسان منحیت یک موجود آزاد، سیکولر باشد و یا مذهبی باشد اعتقاد ندارد

در کشور های اسلامی ، مذهبیهون دین را به نفع قوم تعبیر و تفسیر کرده اند و یک اتحاد بزرگ بین قوم گرا و مذهبی را به وجود آورده اند. این اتحاد قوم پرستانه مذهبی و قومی باعث به میان آمدن و از رفتن قدرت های سیاسی شده است

قوم گرا هرگز قدرت این را پیدا نه می‌کند تا ناسیونالیست شود زیرا او در حدود اتنوسنتریزم خود زندگی میکند نه ناسیونالیزم که همه ملت را احتوا کند و ملت‌ها از اقوام گوناگون ساخته شده است و اما قوم گرا فهم و درک این را ندارد. داندل ترمپ کاندید ریاست جمهوری آمریکا از حزب جمهوریخواه از قوم گرایان امریکایی است. قوم گرا تنها در کشور های پسمانده نیست. کشور های پیشرفته صنعتی با تمام پیشرفت هنوز هم مدنی نشده اند. هیتلر در آلمان بزرگترین مثال آن است. صنعتی شدن مدنی شدن نیست

مردم قومی همیشه به زور متوصل میشوند و به مذاکره و تفاهم و مسایل مدنی اعتقاد ندارند

مردم قومی چون به آزادی و کرامت انسانی اعتقاد ندارند وقتیکه زن شان طلاق میخواهد آن زن را طلاق نه می دهند و زن را بی سرنوشت می سازند در حالیکه زن حق دارد طلاق بخواهد و مرد باید فوراً طلاق دهد.

شخص قوم گرا ، سیکولر و مذهبی، چون مدنی نیست با عقاید خرافی پوچ و بی‌اساس زندگی میکنند و حتی کوشش می‌کنند تا مردم را با همان عقاید غیر علمی غیر مدنی غیر اخلاقی و غیر شرعی متقاعد سازند که مطلب را که به سمع شما می‌رساند حق است. قضیه نامنهاد پشتونستان ، نکاح دختر چهار ساله و صد ها دورغ و جفنگ در مورد شاهدت امام حسین (رض) مثال‌های عمده عقاید پوچ و بی‌اساس است . در افغانستان همه اقوام قوم پرست هستند نه تنها قوم پشتون. یگانه نزاکت که وجود دارد این است که چون پشتون ها همیشه قدرت سیاسی را در دست داشتند، آن‌ها قوم پرستی خود را شکل رسمی دادند . و آنایککه در قدرت نیستند در سطح اجتماعی و خانوادگی شدید قوم پرست هستند و منافع قوم برای‌شان مطرح است چه هزاره است و چه تاجیک است و چه ازبک و دیگر اقوام است. در نیویارک تایمز سال گذشته خواندیم که یک دختر و پسر قوم هزاره همدیگر را دوست داشتند و به خاطر مخالفت والدین در فرار بودند. در حالیکه اسلام حق انتخاب زوج را حق مسلم مرد و زن میداند و هیچ‌کس حق ندارد ازدواج را منع کند و یا مخالفت کند. ازین مثال‌های قوم گرایی زیاد است و قانون هم نه میتواند این پدیده شوم را ریشه‌کن کند. امروز آمریکا یک کشور قانون است و اما تبعیض در مقابل مسلمان و سیاه پوست وجود دارد و قانون این مشکل را حل نکرده است. مشکل قوم گرایی تنها توسط آموختن درست توحید متصور است که هیچ قومی بر قومی برتری ندارد ، هیچ مذهبی بر مذهبی برتری ندارد ، هیچ مردی بر زنی و هیچ زنی بر مردی برتری ندارد به جز از تقوی. این فلسفه هم تطبیق آن مشکل است زیرا اکثر مطلق مذهبیون در سطح جهانی قوم گرا هستند و آن‌ها توحید را نه دانسته اند. اگر توحید را می‌دانستند اولین کاری را که میکردند مردم را مخلوق خدا می‌دانستند و ایده تبعیضگرانه اکثریت و اقلیت را از بین می بردند. مصر بهترین مثال آن است که زیاد تر از ده درصد عیسوی دارد و خواستند یک نظام سچة اسلامی را به وجود بیاورند و شهروندان غیر مسلمان را از روند سیاسی خارج کنند

یگانه را اتحاد این است که مردم افغانستان زن و مرد در همه ابعاد زندگی به شمول میراث زنان حقوق مساوی داشته باشند

دکتور محمد فرید یونس استاد بشر شناسی فرهنگی خاور میانه و فلسفه اسلامی در دانشگاه ایالتی کلیفورنیا - ایست بی است